

Cadrul didactic: **VANCA, DUMITRU ADRIAN**

Funcția științifică: **CONFERENȚIAR**

Domeniul științific: **TEOLOGIE**

Facultatea: **de TEOLOGIE ORTODOXĂ ALBA IULIA**

LISTA DE LUCRĂRI

A. Cărți

A.1. de autor:

1. *Icoana și cateheza*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia 2005, 325 p, [ISBN 973-7879-08-2];
2. *Introducere în Teologia liturgică* [teme de curs], Editura Reîntregirea, Alba Iulia 2009, 251p., [ISBN 978-606-509-075-0];
3. *Rânduiala Diaconstvelor. Liturghia creștinilor ardeleni în sec. XVII*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia 2009, 168 p, [ISBN 978-606-509-073-6];
4. *Paradigme liturgice în sec. 17. Ioan Zoba din Vinț și evoluția liturghiei românești*, Alba Iulia, Edit. Reîntregirea, 2016 [ISBN 978-606-509-322-5]

A.2. co-autor:

5. *Molităvnic, Bălgrad 1689-2009* [2010], transliterare, studiu istoric, filologic și liturgic, Alba Iulia 2010, 1086 p. [ISBN: 978-606-509-092-7], în colab. Cu Ana DUMITRAN, Alin GHERMAN

A.3. editor volume:

6. *Familie Filantropie și Etică Socială. Parteneriatul Biserică-Stat în Asistența Socială*, referatele celui de-al X-lea Simpozion Internațional al Facultății de Teologie din Alba Iulia, 6-8 mai 2011, 1068 p. [ISSN: 1584-8051];
7. *Religion and Politics: The Church-State Relationship: From Constantine the Great to Post-Maastricht Europe*, (co-editor cu Mark Cherry și Alin Albu), volum thematic special al revistei "The European Journal of Science and Theology", 10(2), 2014;
8. *La temeliile bioeticii creștine. Eseuri critice asupra gândirii lui H. Tristram Engelhardt jr.*, Cluj Napoca, Edit. Renașterea, 2011, 402 p. [ISBN: 978-606-607-018-8], (și traducător în colab. cu Maria Aluaș și Cezar Login);

B. Studii și articole publicate în reviste recunoscute CNCSIS

B.1. REVISTE ISI / ERIH

9. *Funeral Sermons within the Romanian Orthodox Environment in Transylvania During the Period of Calvinist Domination the Middle of the 16th Century-the End of the 17th Century*, în „Transylvanian Review, Vol.

- XIX, Suplim. Nr. 3, pp. 111-126, [ISSN: 1842-2845];
10. *Correcting historical assumptions of filo-calvinism, regarding the books edited by archpriest Ioan Zoba from Vinț (the second half of the 17th century)*, in „European Journal of Science and Theology”, Vol. 9, No. 2 (2012), pp. 31-40.
 11. *Dealing with Suffering and Death. Liturgical Practice in the Romanian Orthodox Office*, in „European Journal of Science and Theology”, December, 2012, Vol. 8 No. 4. pp. 105-112;
 12. *Are any among you sick ? (James 5.14)*, in „European Journal of Science and Theology”, December, 2012, Vol. 8 No. 4. pp. 1-3 (together wit. E. Jurcan și M. Himcinschi);

B.2. Reviste B+ și BDI

1. *Icoana ca expresie a catehezei Bisericii până la apariția iconoclasmului*, în «Credința Ortodoxă» anul III (1998), nr. 1-2, pp. 64-83. (republicată corect în Nr. 2/1999), [ISSN 1453-2050];
2. *Teologia icoanelor în disputa iconoclastă. (Rolul catehetic, latreutic și harismatic)*, în «Credința Ortodoxă» anul IV (1999), nr. 1, pp. 107-123, [ISSN 1453-2050];
3. *Sfânta Liturghie în transmisiunile TV*, în «Credința Ortodoxă» anul IV (1999), nr. 2, pp. 65-75, [ISSN 1453-2050];
4. *„Cununia” în secolul XVII în Transilvania. Considerații pe marginea Molitfelnicului de la Bălgrad (1689)*, în «Credința Ortodoxă » anul IV (1998), nr. 3-4, [ISSN 1453-2050];
5. *Cuvânt și imagine*, în «Credința Ortodoxă » anul VI (2001), nr. 2, pp. 88-102, [ISSN 1453-2050];
6. *Euharistia, dar primit: un simbol uitat. (Conferință susținută la Sărbătoare Sfinților trei ierarhi, hramul școlilor teologice)*, publicată în «Credința Ortodoxă» anul VII (2002), nr. 2, pp. 111-123, [ISSN 1582-5531];
7. *«Sfințirea cea mică a apei» în secolul XVII în Transilvania. Considerații pe marginea Molitfelnicului de la Bălgrad 1689*, în «Annales Universitatis Apulensis» Series theologica, nr. 2/ 2002, pp.97-122, [ISSN 1582-5531];
8. *Instituirea și dezvoltarea cultului creștin*, în «Credința Ortodoxă» an. VII (2002), nr. 2, pp.203-230, [ISSN 1582-5531];
9. *Unificarea, uniformizarea și omogenizarea riturilor liturgice*, în «Annales Universitatis Apulensis» Series theologica, nr. 3/ 2003, pp.123-130, [ISSN 1582-5531];
10. *Spațiul sacru al Bisericii până la Constantin cel Mare*, în «Credința Ortodoxă» anul VIII (2003), nr. 2, [ISSN 1582-5531];
11. *Tradiție și tradiționalism în viața liturgică a Bisericii Ortodoxe*, comunicare susținută la Congresul spiritualității românești, Alba Iulia, 29 nov. 2003, publicată în «Altarul Reîntregirii » Nr. 1/2004, pp. 117-133; [ISSN 1453-2050];
12. *Rânduiala tainei «Sfântului Maslu» în secolul XVII în Transilvania.*

- Considerații pe marginea Molitfelnicului de la Bălgrad 1689* ; în «Annales Universitatis Apulensis» Series theologica, nr. 4/ 2004, p. 82-124, [ISSN 1453-2050];
13. *Participarea activă la Liturghie*, comunicare susținută la întâlnirea bianuală a clerului din Eparhia de Alba Iulia, publicată în rev. «Altarul Reîntregirii », Nr. 2/2004, pp.98-116, [ISSN 1584-8051];
14. *Timpul sacru în creștinism*, in «Altarul Reîntregirii» anul XI (2005), nr. 2, p. 71-82, [ISSN 1584-8051];
15. *Simboluri liturgice naturale*, în «Annales Universitatis Apulensis» Series theologica, nr. 5/ 2005, pp. 173-193, [ISSN 1582-5531];
16. *Un Liturghier românesc mai puțin cunoscut: Bălgrad, 1687*, in «Altarul Reîntregirii» anul XIV, nr. 3, /2008, p. 233-268 [ISSN 1584-8051];
17. *Iconoclasmul și idolatria printre unii creștini ortodocși contemporani. Puncte de vedere*. în «Altarul Reîntregirii» anul XV, nr. 1 /2009, pp. 251-262 [ISSN 1584-8051];
18. *Căile contemporane ale Liturghiei*, [Conferință, Alba Iulia 3-4 apr.2008], in «Altarul Reîntregirii» anul XIV, nr. 2, /2008, p. 117-143, [ISSN 1584-8051];
19. *Rânduiala Cununii în Molitfelnicele românești din secolul XVII*, in „Altarul Reîntregirii” anul XV, nr. 3, /2010, p. 36-84, [ISSN 1584-8051];
20. *Morala liturgică*, în „Altarul Reîntregirii” anul XVI, nr. 3, /2011, p. 231-256, [ISSN 1584-8051];
21. *Predica funebră în mediul ortodox din Transilvania* (mijlocul sec. XVI-sfârșitul sec. XVII), în rev. „Apulum” XLVII (2010), p. 139-157, [ISSN – 1013-428X] (în colaborare cu A. Dumitran);
22. *Ethics and society in Transylvania within the second half of 17th Century reflected into the moral works of Ioan Zoba from Vinț*, in «Altarul Reîntregirii» anul XV, nr. 1 [supliment], /2011, p. 338-356 [ISSN 1584-8051];
23. *Practica liturgică a primirii în Biserica Ortodoxă a non-ortodocșilor: evaluări și perspective. Probleme liturgice, practice și doctrinare*, în „Revista Teologică”, nr.2/2012, p.95-107: [ISSN-L 1222-9695]
24. *Introducerea limbii române în cultul Bisericii Ortodoxe: Ioan Zoba din Vinț și cărțile sale liturgice*, în „Altarul Reîntregirii” supp. 1/2012 (Referatele Simpozionului internațional „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și îngrijirile paliative”, Alba Iulia, 4-6 Mai, 2012, pp.
25. *The bishop and the church – two liturgical paradigms of the changes after Constantine the Great*, în „Altarul Reîntregirii” supp. 1/2013 (Proceedings of 12th international simposium on Science, Theology and Arts – ISSTA 2013: The Church and the State relationship: from Constantine the Great to post-Maastricht Europe, Alba Iulia 4-6 May 2013), 2012, pp. 437-444;
26. *Istoria liturghiei românești: rânduiala Proscomidiei în Liturghierele din secolele XVI-XVIII*, în „Altarul Reîntregirii” supp. 1/2014 (Proceedings of 12th international simposium on Science, Theology and Arts – ISSTA

2013: *Eucharist and Martyrdom. From the Ancient Catacombs to the Communist Prisons*, Alba Iulia 6-8 May 2014), pp. 407-430;

27. *Cultul Bisericii Ortodoxe din Transilvania la sfârșitul secolului al XVII-lea, reflectat în Molitfelnicul de la Bălgrad 1689, în în „Altarul Reîntregirii” anul XIV, nr. 3, /2009, p. 129-1566, [ISSN 1584-8051];*

C. COMUNICĂRI SUSȚINUTE LA MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE NAȚIONALE ȘI INTERNAȚIONALE*

C.1. PUBLIFICATE (în reviste naționale)

28. *Correcting historical assumptions of filo-calvinism, regarding the books edited by archpriest Ioan Zoba from Vinț (the second half of the 17th century). 4th European Symposium on religious art, restoration and conservation, May, 3-5, 2012, Iasi, Romania, published in „European Journal of Science and Theology”, december, 2012*
29. *„Introducerea limbii române în cultul Bisericii Ortodoxe: Ioan Zoba din Vinț și cărțile sale liturgice”, comunicare susținută la Simpozion internațional „Condiția umană între suferință și iubirea lui Dumnezeu. Terapia bolii și îngrijirile paliative”, Alba Iulia, 4-6 mai 2012;*
30. *„Public și particular, personal și eclezial în taina Sfântului Maslu”, comunicare susținută la Simpozionul științific “2012 – Anul Sfântului Maslu și al îngrijirii bolnavilor”, Galați 16-17 mai 2012;*
31. *„Tainele de restaurare în Biserica Ortodoxă după Molitvănicul lui Ioan Zoba din Vinț (1689), comunicare susținută la simpozionul teologic “Taina Sfântului Maslu, implicații eclezial-liturgice și terapeutic-pastorale” Arad, 27-28 martie 2012; [Publicat în: *Taina Sfântului Maslu. Implicații eclezial-liturgice și terapeutic-pastorale*, I. Tulcan, L. Farcașiu, T. Mada (eds.), Simpozion Național de Teologie Liturgică, Arad, 27-28 martie, Edit. Universității Aurel Vlaicu, 2012, pp. 155-177]*
32. *“A fost Ioan Zoba din Vinț fidel credinței ortodoxe? (o analiză doctrinară a cărților bisericești editate de protopopul Ioan Zoba în sec. al XVII-lea)” , comunicare susținută la simpozionul „Cartea și tiparul în misiunea Bisericii și cultura românească. Tetraevangheliarul lui Macarie – 500 ani de la tipărire”, Târgoviște, 29-31 mai, 2012;*
33. *Cuvântul liturgic: violentarea sa și violența pe care pare să o exprime, în «Vioența “În numele lui Dumnezeu”», Simpozion internațional organizat de Facultatea de Teologie Alba Iulia, Alba Iulia 11-13 martie 2002, Publicat în proceeding pp. 352-381, [ISBN 973-8252-11-3];*
34. *Reflecții liturgice și pastorale într-un univers globalizant și desacralizat, comunicare susținută la Simpozionul internațional – Biserica în era globalizării, Alba Iulia, 27-28 feb 2003; Publicat în proceeding «Biserica în era globalizării» Ed. Reîntregirea, Alba Iulia 2003, pp. 455-478, [ISBN 973-8252-26-1];*
35. *Euharistia si Spovedania „ieri” si azi , in „Mehedinti, istorie, cultura si spiritualitate”, nr. 7, 2014, Drobeta-Turnu Severin, Didahia Severin, p. 187-203;*

* Parte din comunicările susținute au fost publicate în proceeding-uri sau volume colective ale manifestărilor științifice menționate la B1 - B2.

36. *Mission or counter-mission: the divine liturgy 'on-air'*, in „The Missionary Ethos of the Church in post-modernity”, vol. I , Ailba Iulia, Reîntregirea, 2015, p.443-470;
37. *Spovedania: marile etape istorice*, in „Vocatie, slujire, jertfelnicie: cinstire și recunoscinta parintelui prof. Nicolae D. Necula la implinirea varstei de 70 de ani”, Coord. Viorel Sava; Lucian Petroaia, Bucuresti, Basilica, 2014, p. 699-720.

C.2. PUBLICATIONS (in international journals)

38. *La prassi eucaristica nella Chiesa Ortodossa*, conferință susținută la Institutul Ecumenic S. Bernardino – Venezia, în cadrul simpozionului “Chiese in dialogo”, 29 martie. Publicată în Rev. „Studi ecumenici” (VENEZIA), an. XXV (2007) Nr. 4, pp. 533-544; [ISSN 0393-3687];
39. *The Order of Funeral Services in the Romanian Orthodox Church at the End of the 17th and Beginning of the 18th Century*, Reflected into the first Romanian Printed Books, în vol. „Dying and Death in 18th-21st Century Europe”, M. Rotar și A. Teodorescu ed., Cambridge Scholars Publishing, Newcastle, 2011;

C.3. PUBLICATIONS IN COLLECTIVE VOLUME

40. *The Holy Liturgy in Radio and Television Broadcast: between liturgical Requirements and pastoral needs*, în vol. „Communication and Communion” (proceeding of International symposium, Deva, 26-28 june), Felicitas Publishing House - Edit. Episcopiei Devei și Hunedoarei, Stockholm-Deva 2014 [ISBN: 978-606-8692-03-6 // 978-91-980750-7-6], p. 373-396 (studiul reformulează idei dintr-un studiu publicat la Târgoviște și este publicat în engleză);
41. *Sfânta Liturghie în transmisiunile radio-TV: între exigențe liturgice și necesități pastorale*, în *Misiune, Spiritualitate, Cultură (Simpozion internațional „Biserica și societatea în contemporaneitate: provocări, tendințe, perspective, Târgoviște, 5-6 iunie, 2013)*, Târgoviște, Valahia University Press, 2013, pp. 394-412 [ISBN: 978-606-603-079-3];
42. *Ioan Zoba din Vinț și raportul textelor sale cu Noul Testament (1648) și Psaltirea (1651)*, comunicare susținută la Simpozionul național: *Mitropolitul Simion Ștefan: teolog, cărturar și patriot*, Alba Iulia, 20 oct. 2010; Publicat în vol. „Mitropolitul Simion Ștefan: teolog, cărturar și patriot”, Alba Iulia, Reîntregirea, 2011, pp. 327-345 [ISBN 978-606-509-197-9];
43. *Câteva aspecte privind vindecarea creației în Ortodoxie*, comunicare susținută la Simpozion internațional „Cosmosul între frumos și apocaliptic”, Alba Iulia 4-6 mai 2007, Publicat în proceeding, Edit. Reîntregirea, pp. 672-690, [ISBN 973-7879-63-5];
44. *Câteva aspecte privind evoluția Liturghiei Sfântului Ioan Gură de Aur. Procesionile*, comunicare susținută la Simpozionul internațional „Teologie și societate în opera Sfântului Ioan Gură de Aur. La 1600 de ani de la intrarea sa în veșnicie”, Oradea 22-23 mai 2007, Publicat în proceeding pp. 348-360, [ISBN 978-973-759-347-4];
45. *O practică liturgică evitată și uitată: Rânduiala la ieșirea cu greu a sufletului. Considerații pe marginea unui text din sec. XVII – Molitfelnicul*

- de la *Bălgrad 1689*, Simpozion internațional: *Sensul vieții, al suferinței și al morții*, Alba Iulia 29.feb.-2 mart. 2008, Edit. Reîntregirea, pp.546-566 [ISBN 978-973-7879-98-1];
46. *Interferențe confesionale în a doua jumătate a sec. XVII și cărțile liturgice ale protopopului ortodox Ioan Zoba din Vinț*, comunicare susținută la Simpozion internațional „Libertate și responsabilitate în dialogul religios. Inițiative și limite”, Alba Iulia, 4-5 mai 2009, publicat în proceeding, [ISBN 978-606-609-074-3];
47. *Sfânta Liturghie – icoană catehetică*, comunicare susținută la Simpozionul „Dimensiunea religioasă a educației”, publicată în vol. «Educația religioasă-dimensiune a educației», ed. Reîntregirea, Alba Iulia 2004, pp. 63-82, [ISBN 973-8252-39-3]
48. *Liturghie și televiziune în societatea de consum*, comunicare susținută la Simpozionul internațional – «*Spiritualitate și Consumism*», Alba Iulia, 26-27 apr. 2004; Publicat în proceeding «*Spiritualitate și Consumism în Europa unită*» Ed. Reîntregirea, Alba Iulia 2004, [ISBN 973-8252-53-9];
49. *Inițierea creștină ieri și azi*, comunicare susținută la Simpozionul internațional – Identitate creștină și dialog în noul context european” 5-7 mai 2006; Publicat în proceeding «Identitate creștină și dialog» Ed. Reîntregirea, Alba Iulia 2006, pp516-547, [ISBN 973-7879-40-6];
50. *Pomul în simbologia funerară creștină din Transilvania*, Comunicare susținută la Simpozionul național de etnografie, Alba Iulia 27-28 MAI 2006; publicată în vol. „Creștinismul popular între teologie și etnologie”, Edit. Reîntregirea, 2007, pp. 381-388, [ISBN 978-973-7879-83-7]
51. *Învățând cu icoana*, comunicare susținută la Simpozionul național de Omiletică și Catehetică, Alba Iulia 2005, publicat în vol. „Învățând cu icoana. Considerații asupra catehezei iconologice,” Rev. «ΛΟΓΟΣ» anul I (2007) Nr. 1, pp. 52-57 (fără ISSN);

C.4. NEPUBLICATE

52. *Biserica față în față cu noile provocări tehnologice*, comunicare prezentată la simpozionul: „Biserica și societatea în lumea contemporană, provocări, tendințe și perspective, Târgoviște, 5-6 iunie 2013”.

D. Proiecte derulate

D.1. Director proiect

1. *Molitfelnicul de la Bălgrad, 1689*. Studii istorice, lingvistice și liturgice – contract de cercetare (Arhiepiscopia Ortodoxă Alba Iulia – Universitatea „1 Decembrie 1918” – Muzeul Unirii) val. 18.700 EUR.

D.2. Membru în echipă

2. *Acasă în Europa - membru în echipă*; Proiect derulat de Filantropia Ortodoxă – Alba Iulia în perioada 22.12.2006-22.11.2007 (Proiect Nr. 132550 – Delegația Comisiei Europene: Fondul Europa) val. 49.760 €.
3. *Dimensiuni istorice și perspective contemporane asupra incinerării în România – membru în echipă*; Proiect CNCS-UEFISCDI-PN II: Proiecte de cercetare pentru stimularea constituirii de tinere echipe de cercetare independente]. Perioada derulării: 2011-2014; valoare: 605.246 lei.

E. Traduceri

1. Taft, Robert, *Ritul bizantin*, (trad. din lb. engleză), Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2008, p. 118 (ISBN 978-973-7879-72-1);

F. Prefețe

- a. *acest sfânt prapor....*, studiu introductiv la volumul: *Steagul bisericesc – obiect de cult și exponat muzeal*, (edit. Ana Dumitrean, Ioana Rustoiu), Edit. Altip, 2007, Alba Iulia, pp. 5-10, ISBN 978-973-117-078-7;

G. Recenzii/prezentări de carte

1. Ierom. Petru Pruteanu, *Liturghia ortodoxă. Istorie și actualitate*, București, Edit. Sophia 2008. [în, «Altarul Reîntregirii» anul XV, nr. 1 /2009, pp. 307-314];
2. Ana Dumitran, Elena-Daniela Cucui, Elena Mișu, Saveta-Florica Pop, *Iacov Zugravul*, Alba Iulia, Edit. Altip 2010 [în, «Altarul Reîntregirii» anul XV, nr. 1 /2009, pp. 307-314], pp. 285-289;
3. Nicolae Jan, Ioana Rustoiu, Ana Dumitran, *Crucea în patrimonial spiritual al județului Alba*, Alba Iulia, Edit. Altip 2010 [în, «Altarul Reîntregirii» anul XV, nr. 1 /2009, pp. 307-314], pp. 290-2293;

H. Alte activități în domeniu

- b. Mai multe articole, reportaje și materiale cu caracter neștiințific, publicate de-a lungul vremii în „*Credința Străbună*”, foaie lunară a Arhiepiscopiei Alba Iuliei; în Ziarul local „*Unirea*” sau în alte publicații etc.
- c. Realizator al emisiunii radiofonice „*Îndrumător liturgic*” (RADIO REÎNTREGIREA);
- d. Teofil TIA /Dumitru VANCA, *Terapia euro-scepticismului*, broșură realizată ca urmare a proiectului, „*Acasă în Europa, 2007*” (48 p.).

Alba Iulia
16.05.2016

Dumitru VANCA
conf. univ. dr.

